

6. STRATEGIA JUDETULUI

Incepand cu data de 1 ianuarie 2007, Romania a devenit Stat Membru cu drepturi depline al Uniunii Europene. Printre altele, Romania si-a asumat responsabilitatea de a implementa si de a respecta legislatia europeana in domeniul protectiei mediului inconjurator.

In acest domeniu, negocierile intre guvernul roman si Uniunea europeana sunt prezentate in capitolul 22 al Tratatului de Aderare, prin care Romania si-a asumat anumite angajamente in vederea dezvoltarii unei strategii de management al deseurilor, asumandu-si investitiile necesare atingerii standardelor si obiectivelor stabilite de Uniunea europeana. In conformitate cu Tratatul de Aderare, Romania a negociat perioade de tranzitie pentru implementarea acestor prevederi.

Coordonatorul general pentru politicile privind mediului inconjurator va fi Ministerul Mediului si al Dezvoltarii Durabile (MMDD). O parte din responsabilitatile acestuia includ stabilirea si implementarea strategiei nationale, coordonarea dezvoltarii si implementarii strategiilor regionale si armonizarea intre legislatia europeana si cea romana.

La nivel judetean, MMDD este reprezentat de Agentiile de protectie a mediului (APM), infiintate in toate judetele Romaniei (8 agentii in total).

Obiectivul general, dupa cum este el identificat in strategia nationala de gestionare a deseurilor este de a dezvolta sisteme integrate de gestionare a deseurilor in vederea asigurarii, pe de o parte, a protectiei mediului si pe de alta, a raportului calitate-pret pentru masurile ce urmeaza a fi implementate. Strategia nationala, in conformitate cu principiile UE, se concentreaza asupra unei serii de prioritati, dupa cum urmeaza:

- Prevenirea producerii deseurilor si reducerea cantitatilor pentru diferite tipuri de deseuri;
- Utilizarea deseurilor (prin refolosire, reciclare si recuperare a energiei);
- Eliminarea deseurilor si reziduurilor ce nu pot fi folosite (prin incinerare si/sau depozitare in conditii conforme).

Obiectivele nationale, dupa cum sunt descrise in Programul Operational Sectorial – Mediu (POS – Mediu), Axa prioritara 2 “Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deseurilor si reabilitarea siturilor contaminate istoric” sunt urmatoarele:

- Cresterea ratei de conectare a populatiei la serviciile de colectate si de gestionare a deseurilor municipale, de o calitate adecvata si la tarife accesibile;
- Reducerea cantitatii de deseuri depozitate si in special reducerea fractiei biodegradabile din deseurile municipale;
- Cresterea cantitatilor de deseuri reciclate si refolosite;
- Infiintarea unor structuri eficiente de gestionare a deseurilor;
- Reducerea numarului de situri contaminate istoric.

Scopul acestei axe POS – Mediu este de a imbunatati practicile municipale de gestionare a deseurilor, identificate ca fiind cele mai critice in analiza SWOT si a fost reflectat astfel in Tratatul de aderare la UE.

In conformitate cu POS- Mediu, legislatia de gestionare a deseurilor este in general aprobata si in conformitate cu acquis-ul. Perioadele de tranzitie au fost acordate Romaniei pana in 2017 pentru a se conforma cu cerintele Directivei CE privind depozitele de deseuri:

- Depozitele de deseuri municipale – perioadele de tranzitie pana in 2017;
- Stocare temporara a deseurilor industriale periculoase – 2009;
- Depozite de deseuri industriale nepericuloase – perioadele de tranzitie pana in 2013.
- Un numar de 177 de depozite de deseuri municipale 18 (aproximativ 490 ha) situate in zona urbana trebuie sa isi inceteze functionarea pana in 2007-2013. De asemenea, in conformitate cu Tratatul de aderare la UE, Romania trebuie sa asigure o intrerupere treptata a functionarii a 101 de depozite de deseuri municipale neconforme.
- In conformitate cu Directiva No 1999/31/CE, Romania trebuie sa reduca cantitatea anuala de deseuri biodegradabile depozitate pana la 2,4 milioane de tone pana in 2013. Aceasta tinta de 2,4 milioane de tone a fost stabilita in conformitate cu prevederile art. 5 si reprezinta 50% din cantitatea totala (in greutate) a deseurilor biodegradabile municipale produse in 1995.
- Alte perioade de tranzitie au fost convenite pentru anumite obiective din domeniul deseurilor din ambalaje pana in 2013, incercandu-se reducerea considerabila a cantitatii de deseuri ce urmeaza a fi depozitata.

Evolutia implementarii strategiilor nationale si regionale a dovedit faptul ca administratia publica locala nu are capacitatea financiara si operationala necesara atingerii obiectivelor propuse. Cu exceptia unor localitati sau judete foarte dezvoltate care, fie au creat un serviciu public de gestionare a deseurilor sau au desemnat acest serviciu unei companii publice, toate celelalte entitati publice cauta instrumente europene de finantare pentru a rezolva aceasta problema.

Romania a beneficiat de instrumente de finantare pre-aderare, cum ar fi PHARE sau ISPA, care au reprezentat o metoda buna de a incepe dezvoltarea serviciilor de gestionare a deseurilor in mai multe localitati din judet. Dupa aderarea la UE, Romania va primi peste 1 miliard de EURO pentru dezvoltarea infrastructurilor de gestionare a deseurilor, fonduri care vor fi acordate prin prevederile POS Mediu.

Domeniile majore de interventie sunt:

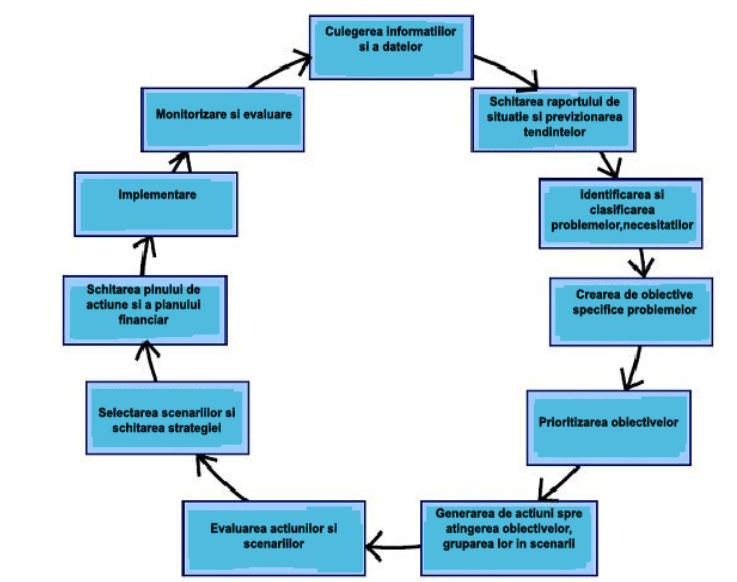
- Dezvoltarea sistemelor integrate de gestionare a deseurilor si extinderea infrastructurii; operatiunile ce urmeaza a fi dezvoltate in cadrul acestui domeniu major de interventie vorfinanta urmatoarele activitati indicative:
  - Achizitia si instalarea unor sisteme selective de colectare;
  - Construirea unor instalatii de sortare, reciclare si compostare;
  - Achizitia unor vehicule de transport al deseurilor;
  - Construirea unor instalatii de eliminare a deseurilor municipale si a unor statii de transfer;
  - Recuperarea gazului din depozitele de deseuri, unde este cazul;
  - Construirea unor instalatii adecvate pentru deseurile municipale periculoase (deseuri medicale, electrice si electronice, etc.) si alte fluxuri de deseuri municipale specifice (deseuri provenite din constructii si demolari, etc.);
  - Inchiderea depozitelor neconforme;

- Asistenta tehnica pentru pregatirea proiectelor, pentru gestionarea si supervizarea, campaniile de publicitate si de constientizare (despre colectarea selectiva, sortare, reciclare, compostare), imbunatatirea conducerii institutionale, ofertarea si selectarea operatorilor de servicii de deseuri.
- Reducerea siturilor contaminate istoric; operatiunile ce urmeaza a fi dezvoltate in cadrul acestui domeniu major de interventie va finanta urmatoarele activitati indicative:
  - Reabilitarea terenului prin folosirea metodelor adecvate pentru anumite tipuri de situri contaminate;
  - Asistenta tehnica pentru pregatirea proiectelor, studierea optiunilor, gestionare si supervizare si publicitate.
  - In vederea implementarii adecvate, POS Mediu va fi administrat prin mai multe niveluri de decizie:
    - Autoritatea administrativa (MMDD)
    - 8 Organisme intermediare (ce corespund celor 8 regiuni romanesti de dezvoltare)
    - Comitetul de monitorizare, sub autoritate MMDD
    - Comitetul de certificare, sub autoritatea Ministerului economiei si finantelor (MEF)

Beneficiarii proiectelor de management al deeurilor pot fi municipii, consilii judetene sau asociatii municipale.

Planificarea strategica este un proces ciclic care poate fi aplicat rezolvarii problemelor complexe. Se aplica in majoritatea sferelor activitatilor umane. Componentele principale ale planificarii strategice includ: identificarea problemelor in baza analizei situatiei existente; generarea unor obiective in vederea rezolvarii problemelor; evaluarea si prioritizarea obiectivelor; generarea unor actiuni ce sprijina fiecare obiectiv; actiuni de evaluare; pregatirea unui plan de actiune detaliat, inclusiv un plan financiar; monitorizarea si evaluarea progresului in vederea furnizarii unui feedback pentru modificari si imbunatatiri.

Planificarea strategica a fost aplicata cu succes in dezvoltarea strategiilor de gestionare a deeurilor solide. Principiile aplicate pentru a incorpora acest context specific al managementului deeurilor se refera la nevoia de a prevedea viitorul flux de deseuri. Rezultatul procesului de planificare strategica aplicat gestiunii deeurilor este strategia de gestiune a deeurilor (SAD). In cazul nostru, strategia Romaniei de gestionare a deeurilor se dezvolta ierarhic. Intai a fost dezvoltata strategia nationala, urmata de strategia regionala si locala si in final judeteană. Astfel, instrumentele si prioritatile politicii nationale sunt reflectate in SAD regionala, si acestea, la randul lor, sunt reflectate in SAD judeteană.

Figura 6-1: Ciclul de planificare strategica

Planificarea gestiunii deeurilor solide ar trebui sa aiba la baza urmatoarele principii:

- Principiul proximitatii;
- Principiul prevenirii;
- Viabilitatea principiului sistemelor;
- Ierarhia deeurilor.

Principiul proximitatii: infrastructura de management al deeurilor trebuie amplasata in apropierea principalilor generatori de deseuri. Amplasamentele identificate ale infrastructurii principalei de gestionare a deeurilor din judet sunt in conformitate cu acest principiu.

Principiul prevenirii: in cazurile in care anumite optiuni pot risca nevoia de protectie a mediului, aceste optiuni trebuie evitate. Optiunile alese sunt folosite pe plan international si vor fi implementate in conformitate cu legislatia, standardele si specificatiile nationale si internationale. Inetarea functionarii depozitelor existente este de asemenea in conformitate cu acest principiu.

Viabilitatea principiului sistemelor: sistemele selectate ar trebui sa corespunda resurselor financiare ale producatorilor de deseuri si in paralel sa permita indeplinirea obiectivelor de mediu. Sistemul propus indeplineste obiectivele de mediu si sunt accesibile cetatenilor.

Ierarhia deeurilor:

- Prevenirea producerii deeurilor si minimizarea pericolului;
- Promovarea refolosirii si reciclarii deeurilor;
- Utilizarea materialului inclus in deseuri, inclusiv recuperarea energiei;
- Eliminarea in siguranta a deeurilor.

Sistemul propus include masuri pentru implementarea tuturor principiilor mentionate mai sus.

In Anexa 6.1, cadrul conceptual pentru gestionarea deseurilor municipale solide este descris pe scurt.

Urmatoarea sectiune demonstreza modul in care planificarea strategica a fost aplicata in judetul Salaj in vederea rezolvarii problemelor acute de mediu si de infrastructura.

Strategia acopera deseurile municipale incluzand deseurile colectate din gospodarii, colectare in vederea reciclarii, deseuri de ambalaje, ce s-a maturat de pe strazi, deseuri similare industriale, comerciale si institutionale, deseuri “verzi” si deseuri din pietre.

Acopera gestionarea deseurilor pe perioada 2008 – 2037.

Obiectivele de lucru au fost pregatite in stadiile initiale ale strategiei de dezvoltare in vederea definirii directiei strategiei si in vederea informarii analizei optiunii. Acestea se bazeaza pe obiectivele si politicile prezentate in strategiile si planurile nationale, regionale si locale. Obiectivele au fost rafinate mai tarziu, in urma discutiilor detaliate, si au fost testate prin procedura de evaluare a optiunilor. In strategie este prezentat un set final de obiective.

Evaluarea optiunilor asumate

Dezvoltarea strategiei includea o evaluare critica a optiunilor la trei nivele din ierarhia deseurilor:

- Reducerea deseurilor;
- Reciclare si compostare;
- Tratarea deseurilor reziduale.

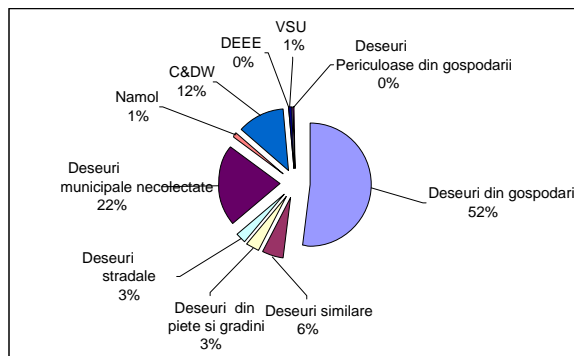
Analiza a fost folosita pentru a ajuta la informarea dezvoltarii serviciului si pentru rafinarea obiectivelor de strategie. Capitolul 5 furnizeaza mai multe informatii cu privire la Analiza optiunii.

Managementul deseurilor in judetul Salaj

Judetul Salaj traverseaza o perioada de scadere numerica a populatiei iar previziunile arata ca aceasta va continua si in viitor.

Din punct de vedere economic, in judetul Salaj sunt dezvoltate industria, agricultura si turismul. Principale industrii sunt: industria extractiva, industria energetic, industria metalurgica, industria usoara, industria celulozei si hartiei, industria alimentara si industria tutunului. Principalele resurse naturale sunt carbunii, calcarul, argila si lemnul.

Deseurile generate in judet sunt reprezentate in **Error! Reference source not found.:**

Figura 6-2: Ponderea tipurilor de deseuri in totalul de deseuri generate

In prezent, deseurile solide municipale sunt colectate in procent de 57%, in zonele urbane acest procent ajunge pana la 93%, in timp ce in zonele rurale procentul este de numai 32%.

Tinte judetene

Obiectivele regionale din domeniul administrarii deseurilor sunt stabilite prin **Planul regional pentru gestionarea deseurilor (PRGD)**. In conformitate cu aceasta si respectand perioada de tranzitie de 4 ani acordata Romaniei in Tratatul de aderare, obiectivele specifice din gestionarea deseurilor solide la nivel judetean sunt urmatoarele:

- Implementarea eficienta a legislatiei din domeniul administrarii deseurilor;
- Intarirea capacitatilor institutionale si organizationale ale autoritatilor locale. In indeplinirea acestui obiectiv, intarirea resurselor umane joaca un rol foarte important ;
- Dezvoltarea sistemelor de gestionare a deseurilor cu un raport bun calitate pret in vederea atingerii obiectivelor impuse de CE si de legislatia nationala si respectarea celor doua principii: “poluatorul plateste” si “responsabilitatea producatorului”, urmeaza a fi implementate pana in 2015;
- Promovarea informatiilor, constientizarea si motivarea tuturor partenerilor implicati: operatori publici si privati;
- Implementarea unui sistem de raportare a gestionarii deseurilor ce urmeaza a fi implementat in 2007;
- Reducerea productiei de deseuri;
- Dezvoltarea unui sistem de colectare si transport al deseurilor;
- Reducerea deseurilor biodegradabile depozitate;
- Reciclarea ambalajelor din deseurile municipale;
- Implementarea sistemului de colectare a deseurilor voluminoase;
- Marirea eficientei tratarii sau eliminarii namolului rezultat din sectiile de epurare a apelor uzate;
- Dezvoltarea sistemului de gestiune a deseurilor pentru deseurile din demolari;
- Dezvoltarea sistemului de gestiune a deseurilor pentru deseurile electrice si electronice;

- Dezvoltarea sistemului de gestionare a deseurilor pentru vehiculele scoase din uz;
- Colectarea si tratarea separata a deseurilor periculoase incluse in deseurile municipale;
- Eliminarea in conditii de siguranta a deseurilor si reziduurilor ce nu pot fi folosite;
- Incetarea functionarii si reabilitarea vechilor depozite de deseuri neconforme.

Planul regional de actiune pentru mediu identifica 6 directii strategice de stabilire a sistemului de gestionare a deseurilor:

- Completarea cadrului legislativ si a reglementarilor cu privire la gestiunea deseurilor;
- Imbunatatirea parteneriatelor intre administratia locala si firmele de reciclare;
- Organizarea colectarii selective si a retelelor de valorificare a deseurilor cu implicare din partea administratiei locale ;
- Stimularea instrumentelor financiare pentru producatorii romani, in scopul cresterii competitivitatii in industria reciclarii;
- Stimularea producatorilor care genereaza cantitati reduse de deseuri;
- Crearea unei retele de monitorizare a deseurilor toxice si radioactive.

In plus fata de aceste prevederi, **Planul local de actiune pentru mediu** identifica unele actiuni specifice de imbunatatire a sistemului de gestionare a deseurilor:

- Revizuirea Planului Judetean de Gestionare a Deseurilor
- Stabilirea unui sistem de taxe stimulatив pentru colectarea selectiva a deseurilor in mediul urban si monitorizarea impactului deseurilor menajere asupra apelor subterane;
- Elaborarea unor campanii de presa si educationale pentru informarea si sensibilizarea populatiei cu privire la colectarea selectiva;
- Dezvoltarea de servicii locale de colectare in toate localitatile;
- Elaborarea studiului de fezabilitate pentru depozitul de deseuri;
- Inchiderea incineratorului de la Simleul Silvaniei;
- Identificarea oportunitatilor de exploatare a deseurilor lemnoase;
- Atragerea de fonduri pentru gestionarea deseurilor industriale;
- Identificarea tuturor generatorilor de deseuri de origine animala;
- Prevenirea comertului cu baterii si acumulatori care contin componente toxice;
- Utilizarea combustibililor bio in domeniul cresterii animalelor.

Unele dintre obiectivele mai sus mentionate ar fi trebuit indeplinite deja din 2007 sau mai demult. Experienta elaborarii prezentului plan indica faptul ca au fost facuti deja pasi importanti catre realizarea acestor obiective si ar trebui sa se ia masuri de imbunatatire in legatura cu ce are fi trebuit sa fie indeplinit pana in prezent.

Strategie generala

Strategia propusa de gestionare a deseurilor se va baza pe cateva argumente precum:

- Reducerea impactului asupra mediului legate de generarea si gestionarea deseurilor;
- Protectia sanatatii publice;
- Implementarea sistemelor integrate de gestionare a deseurilor, care sa fie accesibile cetatenilor.

Scopul principal al strategiei de gestionare a deseurilor in judetul Salaj este dezvoltarea si implementarea unui sistem integrat de gestionare a deseurilor solide in vederea indeplinirii cerintelor cetatenilor, cerintelor legislatiei si atingerea tintelor prezentate deja in sectiunea 4.4.

Tabelul 6-1 furnizeaza o indicatie a activitatilor strategice necesare a fi implementate si perioada de timp necesara pentru realizarea acestora.

Tabel 6-1: Masuri strategice ce urmeaza a fi implementate

Masura de implementat	Anul realizarii
Intarirea capacitatilor: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Intarirea resurselor umane ▪ Reorganizarea institutionala ▪ Colectare, elaborare si raportarea datelor cu privire la deseuri 	2008
Stabilirea unei strategii de deseuri	2008
Reducerea deseurilor	permanent
Constientizarea publicului	Permanent but more intense activities in the period 2008 - 2011
Colectarea si transportul deseurilor: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cresterea acoperirii colectarii in zonele urbane pana la 100% ▪ Cresterea acoperirii colectarii in zonele rurale pana la 90% ▪ Cresterea acoperirii colectarii in zonele rurale pana la 100% ▪ Imbunatatirea echipamentelor de colectare si transport al deseurilor ▪ Separarea judetului in zone ▪ Dezvoltarea unei retele de statii de transfer in conformitate cu zonele dezvoltate ▪ Dezvoltarea unui sistem de colectare separata 	2009 2009 2013 2009 – 2010 2009 2009 – 2010 (in functie de inceputul functionarii noului depozit de deseuri si incetarea functionarii vechiului depozit de deseuri) 2009 - 2010
Tratarea deseurilor <ul style="list-style-type: none"> ▪ Constructia unei instalatii de reciclare a materialului pentru separarea fractiilor de deseuri colectate separat ▪ Constructia unei instalatii de compostare pentru tratarea fractiilor de deseuri biodegradabile ▪ Evaluarea nevoii de a construi o instalatie mai cuprinzatoare de tratare a deseurilor 	2010 2010 2012 – 2013 In conformitate cu nevoile

Masura de implementat	Anul realizarii
<ul style="list-style-type: none"> Marirea capacitati de tratare 	
Eliminarea deseurilor <ul style="list-style-type: none"> Construirea unui depozit de deseuri Incetarea functionarii si reabilitarea unuia dintre depozitele de deseuri si gropi de gunoi Marirea capacitatea depozitului de deseuri Masuri de scadere a cantitatii de deseuri in depozit 	2010 In conformitate cu legislatia In conformitate cu nevoile
Revizuirea Master Planului <ul style="list-style-type: none"> Ajustarea MP in vederea acoperirii nevoilor de capacitate viitoare Revizuirea solutiilor tehnologice propuse de tratare a deseurilor in conformitate cu progresul stiintific 	2013
Gestionarea altor fluxuri de deseuri	2008 - 2013

Datorita problemelor cu care se confrunta in prezent managementului deseurilor, atingerea unor tinte prevazute in planurile regional si judetean va fi extreme de greu de realizat. Tintele privind conectarea populatiei la serviciile de salubritate, in mod special in zonele rurale, vor fi dificil de atins. Tinta este de a atinge a rata de conectare de 90% pentru populatia din mediul rural pana in anul 2009, in timp ce la inceputul anului 2007 acesta rata era de numai 32%. Este evident faptul ca atingerea unui asemenea obiectiv constituie o provocare foarte dificila.

Detaliile pentru fiecare dintre componentele mai sus mentionate au fost deja analizate in detaliu in capitolul 5.

In special pentru reducerea cantitatii de deseuri, scopul este de a organiza activitati si de a sprijini scheme ce vor ajuta la promovarea reducerii cantitatii de deseuri in vederea minimizarii deseurilor create. Totusi, este dificil sa ai un impact direct asupra reducerii cantitatii de deseuri dat fiind faptul ca acest lucru va depinde adeseori de cantitatea de ambalaje folosita de producator sau de catre comerciant si de alegerea cumparatorului.

Va fi promovata compostarea in gospodarie prin campanii de constientizare.

Strategia cu privire la reducerea cantitatii de deseuri poate include:

- **Politica 1:** Introducerea unor masuri si colaborarea cu producatorii din industrie in vederea reducerii cantitatii de ambalaje si incurajarea produselor care au un impact scazut asupra mediului;
- **Politica 2:** Introducerea celor mai bune practici in minimizarea cantitatii de deseuri provenite din operatiunile institutionale;
- **Politica 3:** Consiliul va introduce si/sau va extinde schemele adecvate in vederea reducerii cantitatii de deseuri (cum ar fi schemele ce sprijina compostare in gospodarie).

In anexa 6.2, se propun mai multe masuri pentru reducerea cantitatii de deseuri ce intra in depozit.

Cu privire la constientizarea publicului, acest aspect este o parte importanta a sistemului propus integrat de gestiune a deseurilor din doua motive:

- Participarea activa a cetatenilor in reducerea cantitatii de deseuri si in colectarea separata a deseurilor din gospodarie este cruciala pentru succesul sistemului;
- Sistemul propus va ridica tarifele de gestionare a deseurilor. Este necesar a comunica cetatenilor modalitatea in care aceasta crestere va corespunde imbunatatirii standardelor de viata si felului in care valoarea schemei de management al deseurilor ce urmeaza a fi implementa va depasi acea suma suplimentara de bani pe care cetatenii trebuie sa o plateasca.

Mijloacele de baza pentru constientizarea publicului in legatura cu gestionarea deseurilor poate include (lista nu este exhaustiva):

- Campanii de constientizare in mass-media (spoturi TV si radio, reclame in ziare, emisiuni speciale la TV, etc.);
- Campanii in scoli;
- Organizarea unor auditii, a unor discutii deschise publice;
- Organizarea unor puncte verzi in marile zone urbane;
- Alte tipuri de campanie (fluturasi, brosururi, studii, etc.).